Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 126. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 5-го ЛИПНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, JULY 5, 1984 No. 126. VOL. XCI.

ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ НАУКОВОЇ РАДИ СКВУ

Торонто, Канада. (Пресова Служба Н. Ради). — В п'ятницю, 8-го червня в будинку СКВУ в Торонто відбулися перші наради Наукової Ради при СКВУ. Голова Н. Ради проф. Любомир Винар подав звіт із проробленої праці і також запропонував до обговорення пляни майбутньої діяльности Ради. Того самого дня також відбулися наради з Радою Культури при СКВУ (д-р Б. Стебельський голова) під час яких устійнено плятформу співпраці між двома радами при СКВУ.

Наукова Рада під теперішню пору об'єднує 15 українських наукових і науково-навчальних установ в Австралії, ЗСА, Европі і Канаді. Організаційний етап координації і консолідації українського наукового життя в діяспорі майже закінчений і тепер Н. Рада, у співдії з українськими науковими установами, приступає до реалізації важливих наукових проєктів. Зокрема обговорено організацію всеукраїнського наукового конгресу, який влаштовує Комітет украніських наукових установ, що постав під час їхніх нарад в Мюнхені минулого місяця і який тісно співпрацює з Науковою Радою. Скликання наукового конгресу, який відбудеться в Европі, Канаді, ЗСА і Австралії, не лише причиниться до тривалого відзначення 1000-ліття Християнської України, але також вказує на повну консолідацію і координацію української наукової діяльности в діяспорі. Наукова Рада доложить усіх зусиль, щоб цей перший всеукраїнський науковий конгрес якнайуспішніше відбувся і мав вплив на міжнародне наукове життя.

Установи, які бажають одержати допомогу або патронат Наукової Ради для їхніх наукових проєктів, можуть ці проєкти надсилати для розгляду і оцінки Наукової Ради СКВУ. Окремо обговорено справи нагального російщення української науки і культури в Україні. Постановлено видати друком в англійській мові вже виготовлений збірник наукових праць присвячений російсько-совєтському колоніялізмові і імперіялізмові. Видання має появитися в рамках Інституту Східньоевропейських і совєтських досліджень при Джан Керол університеті, який очолює проф. М. Пап, член Наукової Ради. Видання має появитися за фінансовою допомогою СКВУ. Також обговорено справу видання збірника, присвяченого діяльноти і історичному розвиткові українських наукових установ на Заході та довідника української спільноти в діяспорі (проєк проф. В. Ісаїва). Окрема праця присвячена історичній схемі і термінолоґії України і Східньої Европи також була обговорена під час нарад. Д-р Б. Стебельський і д-р О. Підгайний реферували справу видання наукового вістника, в якому було б систематично інформовано про наукову діяльність українських установ. Цей проєкт буде розісланий до обговорення усім науковим установам.

Окрему увагу присвячено справі створення наукового допомогового фонду українським науковцям, зокрема емеритам. Також обрано статутову комісію, яка займеться переглядом старого статуту і опрацює проєкт нового. Присутній на нарадах інж. Мирон Барабаш, генеральний секретар СКВУ, поінформував, що Генеральний Секретаріят бажає якнайбільше допомогли Науковій Раді, як світовій надбудові українських наукових установ, яка діє в схемі Світового Конґресу. Зокрема він висловив велике задоволення із обговорюваних проєктів і всеукраїнського наукового конгресу, в оранізуванні якого бере участь Наукова Рада. Наукова Рада може надіятись на повну піддержку СКВУ.

Торонтонські наради пройшли надзвичайно успішно і виказали, що Наукова Рада при СКВУ, у відносно короткому часі, розгорнула поважну працю, як світова надбудова українського наукового життя в діяспорі.

ВІДЗНАЧИЛИ 20-РІЧЧЯ ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКА У ВАШІНҐТОНІ

Ню Йорк (О.К.). — Тут, в приміщеннях НТШ, відбулося саме у двадцяту річницю відслонення пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні, а це 27-го червня ц.р., чергове засідання Крайового Всегромадського Комітету проти російщення України у 20-річчя побудови пам'ятника Шевченкові.

У засіданні взяло участь 15 осіб, в тому також представники преси, а саме: „Америки", „Свободи" і „Нашого Голосу".

Нарадами проводив голова Ділового Комітету д-р Степан Ворох, при співучасті членів Президії д-р Ярослава Падоха і д-р Івана Флиса. Перед обговоренням ділових біжучих справ присутній ред. Антін Драган пригадав, що комітет зібрався саме в день, коли перед двадцяти роками відслонено пам'ятник Т. Шевченкові у Вашінґтоні і, щоб відзначити цю річницю, просив ред. О. Кузьмович відчитати уривок зі своєї статті п. з. „Переломова подія", в якому згадується цей невимовно зворушливий момент, коли 34-ий президент З'єднаних Стейтів Америки Двайт Д. Айзенгавер підійшов до великого жовтого полотнища, що заслоняло статую та, потягнувши за мотуз , відкрив „могутню постать невмирущого Кобзаря України та вселюдського співця волі і справедливости, Тараса Шевченка, на ґранітному п'єдесталі..."

Присутні члени Комітету, з яких більшість була учасниками цього величавого свята у 1964 році, з великою пошаною прислухалися до опису призабутих переживань з-перед двадцяти років і саме зі згадкою тих неповторних світлих моментів історії української спільноти в ЗСА взялися ще з більшою енерґією до плянувань тих святкувань, які мають відбутися у місяці вересні у Вашінґтоні та мають нав'язувати до 27-го червня 1964 року.

Члени Ділового Комітету — д-р С. Ворох, його заступники Є. Стахів і М. Семанишин, касир Я. Клим, звітували коротко про проблену працю від часу останнього засідання.

В повному розгарі є продаж пам'яткових жетонів, яка проходить на усіх місцях, де відбуваються літні зібрання українців; у стадії висилки є тисячі листів до українських громадян зі закликом складати датки на покриття коштів маніфестації, концерту та інших конечних видатків, зв'язаних із плянованими святкуваннями у Вашінґтоні; підготовляються афішки та інший інформаційний матеріял; видруковано також відповідні летючки. Діловий Комітет підготовляє листи-запрошення до Владик усіх наших Церков та до тих організацій, які ще не приступили до Всегромадського Комітету.

Усі старання ідуть у тому напрямі, щоб ціла українська громада відчула важливість цієї збірної акції, в якій співпрацюють вперше від декількох років усі центральні організації в повній згоді та зусиллі гідно і величаво відзначити 20-річчя відслонення пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні, а при тому голосно запротестувати проти посиленої русифікації України.

У підготовці того „Українського Дня" у Вашінґтоні, в неділю 16-го вересня ц.р., львину частину підготувань виконує комітет у столиці країни, який діє під проводом Президії в особах інж. С. Процика, С. Куриласа і І. Ґавдяка, з участю цілого ряду молодих українських активістів. Про пляни та пророблену працю комітету у Вашінґтоні звітував д-р С. Ворох на підставі розмови з інж. С. Проциком, який був перешкоджений та не міг особисто взяти участи у засіданні. Тут присутні довідалися про підготовку наукових конференцій про русифікацію України, що відбудуться в Бостоні та у Вашінґтоні, про продаж квитків на концерт, інформативний матеріял в англійській мові та інші задуми; які спрямовані на те, щоб дати інформації американському світові про подію, яка матиме місце 16-го вересня ц.р. При тому обговорено виготовлений прелімінар бюджету вашінґтонського комітету, як також пов'язання його праці з централею в Ню Йорку.

Відтак точно обговорено ще раз справу святочного концерту та представлений інж. Ю. Повстенком бюджет, який присутні прийняли і затвердили, а копії контракту одержали голови усіх трьох організацій — учасників. Висловлено також побажання щодо солістів концерту, з уваги на те, що Павло Плішка не може брати в ньому участи. Всі побажання присутніх передасть відповідним референтам у Вашінґтоні голова Ділового Комітету д-р С. Ворох та його заступники Є. Стахів і М. Семанишин.

У зв'язку з точним обговоренням плянів та проєктів акцій, які мають на цілі поінформувати та притягнути до співучасти якнайширші кола нашого громадянства, д-р Я. Падох запропонував зробити копії фільму про відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні продукції режисера Юрія Тамарського та показати цей фільм у літніх місяцях в більших скупченнях українців. Цю пропозицію присутні одобрили та визначили певну суму грошей на ту ціль.

Про нараду журналістів, яка відбулася в п'ятницю, 22-го червня ц.р., для плянування маніфестації у Вашінґтоні, інформував ред. Мстислав Дольницький. Він з жалем ствердив, що на нараді були представники лише „Америки" „Свободи" і „Національної Трибуни", а до акції повинна якнайскорше включитися ціла українська вільна преса в ЗСА. Все ж таки присутні, які зійшлися за ініціятивою проф. В. Калиновича, члена Комітету, намітили ряд статтей, які повинні появлятися щораз частіше, коли дата маніфестації буде зближатися. До інформацій ред. М. Дольницького додали свої суґестії члени Комітету, як також рішено звернутися до усіх редакцій з проханням вміщувати матеріяли про дію Крайового Комітету, інформації для читачів та відповідні гасла, які мали б закликати українську спільноту до масової участи в дні 16-го вересня у Вашінґтоні.

Члени Крайового Комітету закінчили своє чергове засідання з гарячим переконанням, що величав відслонення пам'ятника Шевченкові перед двадцяти роками з присутністю колишнього Президента держави, усіх достойників та тисяч українців зобов'язує тепер докласти усіх старань, щоб відзначення двадцятиріччя цієї події було не менше величаве та гідне нашої громади. Тут однак потрібна, як колись в підготуванні відслонення пам'ятника Т. Шевченкові, співпраця та співучасть цілої нашої спільноти, зокрема коли це з'єднане із так актуальним протестом проти русифікації в Україні і коли в Комітеті працюють об'єднано усі центральні товариства. Чергове засідання Комітету намічено на п'ятницю 20-го липня.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА АРХИЕПАРХІЯ УКЦ ВШАНУЄ СЛУГУ БОЖОГО МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ НИЗКОЮ ІМПРЕЗ

Учасники установчих зборів.
(світлив ред. М. Дольницький)

Філядельфія, Па. — У п'ятницю, 8-го червня ц.р. в залі нового Митрополичого осередку відбулися установчі збори Комітету для вшанування Слуги Божого Митрополита Андрея у 40-річчя його смерти у Львові на Святоюрській горі серед невияснених обставин.

Збори відкрив голова Комітету митрофорний о. Мирослав Харина, після чого Владика Митрополит Стефан прочитав молитву на прославу Слуги Божого, а потім виголосив коротке слово.

У промові Владика Митрополит сказав, що ласкавий Бог благословив український нарід багатьма провідниками народу, але з них чи не найбільшим є наш великий церковний діяч, пророк, батько нашого народу Слуга Божий Митрополит Андрей. Завдяки стараннм Митрополита Андрея була встановлена Українська Католицька Церква в Америці, і тому вірні нашої Церкви в цій благословенній країні морально зобов'язані візначити сорокову річницю смерти Слуги Божого, а водночас поширити прославу про Нього і молитись, щоб Слуга Божий Митрополит Андрей був проголошений святим.

Перебравши керування зборами, о. митрат Мирослав Харина пояснив, що вшанування Слуги Божого матиме три частини: молитовне, наукове та влаштування академії-концерту. Він просив присутніх представників різних організацій, запрошених Владикою Митрополитом Стефаном подати кандидатів на членів Комітету.

Після короткого обміну думками були обрані: о. шамбелян Михайло Федорович на заступника голови, Сестра Миронія, СНДМ, — секретаркою, Стефанія Вовчак на пост касира.

Головами комісій були обрані: о. канцлер Мартин Канаван — літургійної комісії, Іван Яворський та Богдан Одежинський — організаційної, проф. Наталія Котович — імпрезової, Христина Дохват — мистецької, проф. Б. Романенчук і проф. П. Стерчо для влаштування наукового симпозіюму і ред. Мстислав Дольницький — пресово-інформаційної. У ході наради, що розпочалася о годині 7-ій і закінчилися о годині 9-ій вечора, розгорнулася широка дискусія, в час якої присутні, розглянувши плян влаштування Тижня молитов на прославу Слуги Божого

(Продовження на ст. 4)

Джессі Джексон хоче їхати в Москву, щоб рятувати Сахарова

Вашінґтон. — Чорний проповідник і кандидат на номінацію на президента від Демократичної партії, Джессі Джексон, повернувшись з Куби з 48-ма в'язнями американцями й політв'язнями кубинцями, робив спроби в п'ятницю, 29-го червня, побачитися з президентом Реґеном або державним секретарем Джорджем Шульцом, щоб передати їм перебіг своїх довірочних розмов з Фіделем Кастром, але обидва американські мужі „не бажали" під впливом сильних виборчих груп переважно жидівсько-американських бачитися з ним, відколи Джексон попсував свою репутацію в їхніх очах зв'язками з антисемітсько-настроєним іншим чорним проповідником, лідером мусулман, контроверсійним Люїсом Фарраканом, від поглядів якого про юдаїзм і жидів Джессі Джексон таки відрікся, але при тому не відрікся від самої особи Фарракана, а цього від нього вимагають провідники демократів і деякі республіканці та американсько-жидівські громадяни ЗСА. Не побачившись ні з Реґеном ні з Шульцом, Джессі Джексон все таки міг переповісти дещо зі своїх відоміших розмов з Кастром п'ятьом десяткам конґресменів у Капітолі, в п'ятницю, 29-го червня, але про довірочні справи він говоритиме тільки з Президентом або Шулцом, — каже Джексон, сподіваючись покращання американсько-кубинських відносин. Тим часом інша неофіційна Америка слухала Джексона на кількох телевізованих передачах у неділю, 1-го липня, де Джексон відповідав перед різними пресовими представниками на найбільш „тверді" питання, з умілістю і спритом виходячи з усіх тарапат. Тут, на програмі „Зустріч з пресою", Джексон також висловив бажання їхати до Москви з метою розмов з совєтськими лідерами, а насамперед, — щоб добитися звільнення Андрея Сахарова з домашнього арешту в місті Ґорькому і вможливити для нього виїзд на Захід.

Совєтська преса критикує промову Реґена

Москва. — Совєтська преса широко коментує останні промови президента Р. Реґена, в яких він закликав до покращання стосунків поміж СССР і ЗСА на економічному, культурному і науковому полі. Аґентство ТАСС вважає, що промова Р. Реґена в середу, 27-го червня ц.р., це був „ще один виборчий трюк".

Совєтські журналісти уважають, що наголошення можливости віднови культобміну та виміни науковцями має створити ілюзію, що зроблено крок вперед у поправі відносин поміж обома країнами, а на ділі ті відносини гіршають, як гіршає ціла світова ситуація.

Вони також передбачають, що навіть якщо прийде до якогось культобміну, він закінчиться після виборів на президента.

Найгостріше скритикував промову Р. Реґена коментатор московської „Правди" Юрій Жуков, який уважає, що американські засоби інформації стараються створити тепер образ „нового Реґена", який нагло із „хижака став голубом" і хоче співпраці з СССР, коли ще недавно уважав совєтський режим „діявольським". В цей спосіб — коментують совєтські газети — Роналд Реґен хоче здобути голоси своїх виборців.

Рівночасно з критикою Р. Реґена совєтська преса також гостро накинулася на політику демократичної партії, уважаючи, що її плятформа є фальшива, бо піддержує мілітарну розбудову ЗСА, а це іде в розріз із демократичними пацифістичними ідеями

Популярність Ґ. Гарта серед демократів зростає

Переведене нещодавно опитування відомими експертами цього суто американського передвиборчого процесу (опитування) „Ню Йорк Таймс / Сі-Бі-Ес Нюз Пол" дало в наслідку цікаву картину. Єдиний Ґері Гарт на бальоті з Мондейлом покращує драматично шанси Мондейла хоч приблизно наблизитися до популярности президента Реґена і дає можливість якщо не виграти вибори, то бодай не потерпіти велетенської „лявінної" поразки. Так комбінація Мондейл-Гарт, якщо б вибори відбувалися тепер, дала б у підрахунку 46 відсотків голосів для Реґена, 40 відсотків голосів для Мондейла-Гарта. Але коли Гарт відсутній на виборчому „тікеті" Мондейла, то Мондейл дістав би тільки 35 відсотків голосів, а Реґен — 50 відсотків.

Ще гірша ситуація, згідно з цим опитуванням, трапиться, коли з Мондейлом буде йти на віцепрезидента жінка, конгресменка з Ню Йорку Джералдін Ферраро, тоді різниця голосуючих на користь Реґена проти Мондейла збільшується до 18-ти відсотків. Опитування, яке переведене серед зареєстрованих демократів, виявило, що на віцепрезидента Ґері Гарта рекомендує 23 відсотки опитуваних, Джессі Джексона хочуть бачити віцепрезидентом з Мондейлом 9 відсотків запитаних, а жінок Діяну Файнстайн, посадницю з Сан Франсіско, воліють три відсотки запитаних демократів, а Дж. Ферраро тільки два відсотки. З усіх опитаних лише 10 відсотків висловилися за тим, щоб віцепрезидентом була жінка, а 12 відсотків бажають віцепрезидентом чорного. Опитування було здійснене протягом п'яти днів у місяці червні, поміж датою 23 і 28-ою. Загально виборці ствердили, що за останніх шість місяців Реґенові позиції зміцніли, а Мондейлові — послабли.

Якщо порівнювати вислідди цих опитувань з роком 1980-им, то останнє опитування виявило, що Мондейл сьогодні в очах виборців стоїть трошки на гіршому місці, як колишній президент Картер в цей сам час перед конвенцією 1980 року. Тоді Картер був позаду Реґена на 13 відсотків, а Мондейл відстає від Реґена на 15 відсотків

Американська Робітнича Юнія виступила в обороні В. Марченка

Дітройт, Міч. (ПС ІСНО) — Після численних акцій різними чинниками західнього світу в обороні вдруге засудженого за „антисовєтську аґітацію та пропаганду" Валерія Марченка, з ініціятиви ІСНО пороблено на зовнішньому відтинку чергові заходи, зокрема на форумі Американської Робітничої Юнії в обороні українського правозихисника Валерія Марченка. В цій справі член Екзекутиви СКР ІСНО Ярослав Стасик відбув наради з лідерами Робітничої Юнії, у висліді чого устійнено звернутися з проханням до президента Юнії Овена Бібера, щоб на підставі резолюції — яку схвалено й проголошено на останній Конвенції Робітничої Юнії — допомагати українському народові в його змаганнях до незалежности, він поробив активні заходи в обороні В. Марченка перед офіційними урядовими чинниками у Вашінгтоні.

Рівночасно Екзекутива Робітничої Юнії рішила звернутися з відповідними листами до всіх сенаторів і конґресменів, щоб вони зі свого боку виступали в обороні В. Марченка перед совєтським урядом.

Про висліди цієї акції Пресова Служба ІСНО інформуватиме докладно українську спільноту відповідними повідомленнями почерез українську пресу.

Вийшов „Мовний Атлас Бойківщини"

Варшава (ОУПС). — Тут у виданнях Польської Академії Наук вийшов друком четвертий і останній том „Атласу бойківських говірок" за редакцією проф. Я Ріґера. Новий том містить мапи чч. 186-240, які ілюструють поширення різних слів на Бойківщині з часів перед Другою світовою війною.

Крім власних записів проф. Ріґера в основу праці ввійшли матеріяли зібрані проф. Ол. Горбачем, Й. Дзендзелівським, та іншими. Широко цитуються „Атласи..." праці проф. Яр. Рудницького, зокрема його „Географічні назви Бойківщини" з 1939 р. та „Етимологічний словник" із 1962 р. Нововиданий том має велику мовно-історичну вартість, бо фіксує бойківську лексику ще з-перед часів „возз'єднання" з СССР, а тим самим вільну від радянських засмічень.

ВЕЛИКЕ ВІДШКОДУВАННЯ у висоті 10,1 мільйона долярів отримала в Ню Орлінсі, Люїзіянна, родина вбитої літаком 11-річної дівчинки Дженіфер Шульц, коли літак під час катастрофи впав на дім, в якому мешкала дівчинка. Тоді також поранено її матір і сестру. Катастрофа сталася 9-го липня 1982 року. В ній загинуло 146 людей у літаку і вісім осіб було вбитих на землі. Федеральний суд визначив цю незвичайно високу грошову сплату для родини Шульців, але компанія Пан-Ам, літак якої Боінг-727 спричинив смерть дівчинки Шульців, оспорюватиме присуд.

В АМЕРИЦІ

БОЙКОТ ПРОТИ ХАРЧОВОЇ фірми „Кемпбелл Суп", що тепер триває в Огайо, набирає щораз сильніших форм, бо метою його є зорганізувати міґраційних фармерських наймитів у юнію. Цей страйк одначе не дістав схвалення ані від AFL-CIO, ані від юнії, що репрезентує працівників переробної харчової промисловости. Страйкарів очолює Вальдемар Веласкез, еспанець, президент Комітету організації фармерських наймитів. Головним закидом проти компанії „Кемпбел Суп" є те, що компанія, інтенсивно механізуючи свій виробничий процес, дуже кривдить фармерських робітників, позбавляючи їх варстатів праці. Але боротьба — безвиглядна, бо рано чи пізно людина уступить машині, як це пророчисто довела Індустріяльна революція в Англії кільканадцять десятків років тому.

МІСЬКІ ЖИТЕЛІ ВСІХ „давнтавнів", які безуспішно досі борються з хатніми прусаками (малими тарганами), яких по всіх міських мешканнях є бодай потроху, можуть тепер купити собі брошуру з федерального Департаменту Агрикультури, виславши туди суму 2.25 доляра. Назва брошури: „Cockroaches — How to Control Them". Адреса, куди писати по неї, є: Consumer Information Center, Departament 184M, Pueblo, Colo. 81009.

У СВІТІ

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ Кістон Коледжу в Англії, Єлена Боннер, дружина відомого вченого і дисидента проф. Андрея Сахарова, була бачена, купуючи хліб в державній крамниці в місті Ґорькому. Джерела, які повідомили про цей факт, запевняють, що вона закінчила свою голодівку. Одначе, в цьому листі немає згадки про самого проф. Сахарова, який має далі голодувати на знак протесту проти совєтського уряду, який відмовив Єлені Боннер у дозволі на виїзд за кордон для лікування.

В МІНІЯТЮРНІЙ ЕВРОПЕЙСЬКІЙ державі Ліхтенштайн, відбулося голосування-плебісцит мужчин в справі надання права голосування для жінок. В минулому були такі плебісцити в 1971 і 1973 роках, але пропозиції для надання жінкам права голосування були відкинені. При теперішньому голосуванні 2,370 (51.3) голосів була „за" і 2,251 (48.7) „проти". Князь Франц Йосиф II, голова держави за останніх 46 років, вже від довшого часу домагався надання жінкам права голосування і зрівняння їх з мужчинами.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ КАНАДСЬКА газета „Торонто Стар", польський консул в Оттаві, Станіслав Конік, заперечив заяву начебто польський уряд у Варшаві погодився дати дозвіл на виїзд до Канади кільком родинам, чого домагалися їх родичі своєю голодівкою перед польським консулятом. Ці демонстранти після 39 днів голодівки, закінчили цей страйк, коли канадський посол до парляменту, Джессі Фліс, заявив, що йому сказано, що польський уряд не буде переговорювати про виїзд згаданих родин, якщо демонстранти будуть продовжувати голодівку. Справа тепер рішається у Варшаві.

Член совєтського балету вибрав свободу в Японії

Токіо, Японія. — В дні 1-го липня ц.р., Московський фільгармонічний клясичний балет відлетів літаком Аерофлот до Москви без одного члена. Два дні перед тим, Юрій Альошин, 25-літній танцюрист, таємно зумів дістатися до американського консуляту в Саппоро, 500 миль на північ від Токіо, де він попросив політичного азилю. Американський консул підтвердив цю вістку, додаючи, що Альошина передано японським властям, заявляючи, що справа його політичного азилю є тепер в руках японського уряду.

Японські власті подали, що Альошин мав побачення з представниками американської амбасади, які мали заявити, що його прохання про азиль в Америці розглядає амбасада ЗСА і Державний департамент.

Ю. Альошин також зустрічався з представниками совєтської амбасади і, при участі японських урядовців заявив, що він не хоче вертатись до СССР, де „немає культурно-мистецької свободи".

Як відомо, Японія не уділяє права азилю політичним втікачам, одначе облегшує їм переїзд до тих країн, які дають право азилю таким втікачам.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Засекречені катастрофи

Марксистська доктрина, яка є ідеологічною основою большевицької імперії, твердить, що марксизм розв'язав і розв'язує всі громадські проблеми. А коли комунізм у Совєтському Союзі перестав бути тимчасовим експериментом, як був ним за жовтневої революції і в періоді т. званого „воюючого комунізму", то марксизм „розв'язав уже" усі болячки імперії, яка нараховує тепер понад 270 мільйонів душ населення і простягається від Балтики по Чорне море та від чеської Велтави по Владивосток над Тихим океаном. Ясно, що це повна нісенітниця. Марксизм давно збанкрутував, бо Карло Маркс не передбачив, що будуть леґалізовані робітничі спілки, що будуть леґалізовані страйки, як засіб оборони робітничих прав, що робітники стануть у деяких великих промислових підприємствах спільниками, маючи уділи даного підприємства (як у фабриці Форда) і що тому робітникам залежатиме на розвитку а не на революції проти працедавця, у системі вільної ініціятиви і вільного суперництва — основ демократичної економіки.

Але кремлівські володарі крім послідовного продовжування одідиченого від царів імперіялізму, хочуть чи мусять зберігати познаки країни, опертої на якійсь ідеології (Маркс-Енґельс-Ленін) і в практиці застосовують ту свою вірність засекречуванням всього того, чого не розв'язав марксизм: усіх людських, суспільних і державних катастроф. Тому в підпорядкованому режимові інформаційно-пропаґандивному апараті нема ні словечка про автомобільні, залізничні чи летунські катастрофи, тому засекречується там недуги і смерть власних вождів, тому американській доктрині „нарід має право знати" протиставлено доктрину: „народові не вільно нічого знати, що не сприяє імперській верхівці".

Однак минулися часи, коли можна було будувати „Потьомкінські села" для замилення очей чужинцям. Минулися часи навіть з-перед півсторіччя, коли можна було переконати французького прем'єра Еріо, що в Україні ніякого голоду нема. Сучасна західня розвідка виявляє всі засекречувані большевиками катастрофи і підсовєтські громадяни довідуються про них з підслухуваних закордонних радіопересилань. Ось так в половині травня ц. р. в Сєвероморську на Мурманському півострові стався такий могутній вибух, що західні фахівці думали спершу, що це був атомовий вибух. Швидко самі спростували цю версію. Це був вибух головного амуніційного складу совєтської морської фльоти. У тому вибуху, що стався з невідомих причин, пропала одна третина ракет „з землі в повітря". Очевидно в совєтських засобах інформації — газетах і радіо та телевізії — не було про це ані словечка.

„ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з дати 2-го липня 1984 року твердить, що західні розвідки виявили десятки катастроф, засекречених совєтським урядом. У 1950 роках кількасот квадратових миль були затруєні радіоактивними відпадками після вибуху великої хемічної фабрики в Уральських горах. У 1960 роках згинули десятки совєтських техніків, коли вибухла ракета, яка мала вистрілити вгору космічний корабель. У 1979 році на військовій базі у Свердловську загинуло коло тисяча осіб у наслідок вибуху отруйних газів. Інколи такі великі катастрофи стають відомими населенню завдяки „язиковій пошті". Коли в минулому році на одному озері затонув пором із кругло сотнею подорожних, то почали кружляти такі дикі поголоски про це, що совєтська преса була примушена описати подію.

У Совєтському Союзі, в якому „всі є рівними" дійшло до такого абсурду, що крім вузької панівної кліки ніхто нічого не знає про дружини й інших членів найближчої родини формального „президента" і водночас голови компартії СССР. Щойно на похороні Нікіти Хрущова й останнього диктатора Андропова показали вдову покійного, яка йшла за домовиною. Строго засекречена доля Андрея Сахарова порушила й обурила цілий культурний світ. Західній людині, вихованій в атмосфері демократії, де „нарід має право знати", просто трудно вжитися в психіку володарів імперії, про які повинні знати всі громадяни країни.

ПРО ОДНОРІЧНИЙ УЖЕ страйк в Аризоні в копальнях міді мало пишеться в пресі, але ось знову про нього заговорили 1-го липня, в першу річницю, відколи він почався, бо страйкарі вирішили відзначити рік, відколи вони вийшли на страйк, в суботу 30-го червня, новими заворушеннями, які, проте, стейтовій поліції вдалося подолати з тим, що в неділю, 1-го липня, було заарештовано двадцять страйкарів з приблизно сотні бунтівників, а в сутичках з ними поранено шість „стейт ґруперів"-поліціянтів. Не зважаючи на дуже прикрий цей страйк і на почуття кривди, що високо відчутне в ньому з обох боків, ця копальня не припиняла праці, бож знайшлися охочі робітники переступити лінію страйку. Це якраз боротьба з цими „страйкбрехерами", що найбільше загострюється раз-у-раз і якій кінця покищо не видно. Але поліція запевнює, що, якщо буде потреба, то вони, поліціянти, стоятимуть тут на стійці „до кінця віку".

Володимир Душник

ДЖЕССІ ДЖЕКСОН „ПРОРОК" ЧИ ДИПЛОМАТ?

Це не вперше, що деякі кандидати на президента Америки ведуть свої виборчі кампанії із чужинецьких столиць, думаючи, що вже сам цей факт підвищить їхню вартість в очах американських виборців.

Джессі Джексон, один із трьох кандидатів на президента Америки з Демократичної партії, спричинив багато шуму і в ЗСА і поза цією країною. А його виступи, зокрема в Центральній Америці і Кубі, дають багато до думання. У внутрішній американській виборчій кампанії багато речей береться з гумором.

Джеймс Рестон, колюмніст „Ню Йорк Таймсу", пише, що коли президентський кандидат у чужій столиці засуджує — „цикл американської ароганції", як це зробив Джексон у Панамі, — то це свідчить про його „погану політику, погану дипломатію і погану поведінку".

Джессі Джексон здобув собі признання, коли допоміг звільнити американського літуна в Сирії; дехто також схвалив його інтервенцію в кубинського диктатора Фіделя Кастра за звільнення із кубинських тюрем 22-ох американців-в'язнів, які були замкнені не за це, що домагалися прав людини чи свободи для кубинського народу, а за пачкування небезпечних наркотиків, — злочин за який карають в Америці.

Як пише Рестон, — Джексон поводиться так — начебто він уже президентом. І йдучи по цій лінії, — він вмішується у справи, які належать до виключної компетенції президента Америки і американського Конґресу.

Кожний може критикувати американський Уряд за такі чи інші потягнення у Центральній Америці. Але з американської історії — загальновідомо, що всі президенти Америки, починаючи від президента Монро, були проти інтервенції европейських потуг на Західній півкулі. Джессі Джексон має право закликати до більшого контакту з Кубою, але він це робить так начебто він вже переговорював в імені американського Уряду. Тим більше, що в Америці існує т. зв. Акт Логана, який забороняє приватним громадянам ЗСА переговорювати з чужими урядами.

У теперішню пору, в часі гострого конфлікту між СССР і вільним світом, — пише Рестон, — комуністи зроблять все для справи співпраці з Джексоном не тому, щоб йому допомогти, але щоб компромітувати президента Реґена і його політику.

Джессі Джексон — без сумніву талановита і пристрасна людина, і йому треба признати, що він робить добре діло для негрів, закликаючи їх щоб вони брали активну участь у політичному житті, а передусім, щоб вони реєструвалися до виборів. Він накликає негрів, щоб вони голосували за нього чи інших кандидатів-негрів тому тільки, що вони є негри. Він часто накликає до „расової єдности", і рівности, але, на жаль, він не об'єднує різні раси, а радше їх роз'єднує.

Чим більше він засуджує політичну лінію президента Реґена за кордоном, тим більше скріплює переконання поміж виборцями, щоб вони голосували за Реґеном. І чим більше він закликає негрів голосувати на базі расових різниць, тим більше він спонукує білих виборців голосувати тільки за білими кандидатами, — пише Рестон.

Джессі Джексон також жалується, що „біла преса", та взагалі засоби масової інформації в Америці його іґнорують. Відомо, одначе, що діється навпаки; ніякий інший президентський кандидат за останні роки не здобув такого великого розголосу в пресі, радіо і телевізії, як саме Джексон.

Покищо, Джексон не пішов слідами другого демократичного кандидата на президента Ґері Гарта, який бодай „про людське око" поєднався із Волтером Мондейлом. Чи зробить це саме Джессі Джексон, чи піде далі своїм втертим шляхом, проповідуючи „расову єдність", а на ділі спринюючись до расового роз'єднання — Рестон сумнівається. Хоч, на його думку, це єдиний логічний крок, який може зробити Джессі Джексон, щоб втримати свій політичний капітал перед очима американського народу.

о. Тарсикій Залуцький, ЧСВВ

ТРЕБА ДУМАТИ ПРО МАЙБУТНЄ

Кожна розумна людина скаже, що не час тоді вчити когось плавати, коли він вже топиться. Коли хтось топиться, тоді слід рятувати його. Але багато краще є недопустити до того, щоб хтось потопав, навчаючи його вже скорше плавати, або обережности й тому подібне.

Також багато краще й легше є зберегти здоров'я, коли воно ще є, як рятувати — відзискувати, коли його втратилося.

Ту засаду можемо дуже влучно застосувати до проблем і пережиття нашого народу в сучасності. Головно говорим про український нарід на чужині. Ми тут не потопаємо ще. Досі ще не втратили свого обличчя, морального здоров'я, релігійности. Навпаки, можемо ствердити, що розвиваємося, ростемо, набираємо сили й поваги перед очима інших. А заслуга цього належить тим старшим працівникам, любителям народу, що таки віддають для нього свої сили й здібнощі, та своєю жертвенною працею дали для нашого народу все те, що він тепер тут, на чужині, має: релігію, знання, культуру, мову, різні релігійні й світські забудування тощо.

Але можемо тут поставити запитання: А що буде за двадцять, сорок, п'ятдесят років? Повмираємо ми, старші. Чи далі будуть заповнені народом наші церкви, що з таким трудом їх побудували? А маємо їх і багато, і величні вони і прекрасні. Чи будуть друкуватися дальше наші різні часописи? Буде кому їх читати? А маємо гарні й добрі часописи майже всюди, де є наша еміґрація. А книжки по бібліотеках, чи не припадуть порохами?

Такі ж запитання можемо поставити в усіх ділянках нашого культурного, народного, релігійного життя. А відповідь на ці питання поволі, може, зарисовується перед нашими очима, коли дивимося в майбутнє. Можна б тихенько заглянути неділями до церков і перечислити, чи там більша частина присутніх належить до тих, що себе вже дали для народу, чи тих, що приготовляються до майбутности. Або зайти до народних домів на різні збори й перечислити, чи переважають там старші чи молодь? Комічно воно виглядає, але здається навіть на різних ґрадуаціях учнів переважає не молодь і учні, але старші. Коли б воно справді так було, то це не обіцює світлої майбутности. Не треба бути пророком, щоб предсказати майбутність народу, який або немає, або втратив свою молодість, доріст. Ми тут ще не потребуємо плакати, бо таки наші родини люблять життя, люблять мати поміж собою дітей. Так подібно у громаді все побачиться багато юних лиць. Але корисно було б для усіх родин пригадати, що коли вони справді люблять нарід, вони не жалують труду, щоб дати для народу молоді сили в особі не лише одної дитини, але більшого їх числа.

Добре було б, коли б наша суспільність про ці справи подумала скорше, щоб пізніше часами не було запізно, коли то побачиться, що проминули одні, а не їхнє місце не прийшли інші, бо або їх взагалі не було в родинах, або ті, що були, десь погубилися.

Самі знаємо, як то воно тяжко втримати молодь при своєму посеред чужого окруження. Одна частина залишається при своєму, а якась частина відпадає. Коли є багато тої молоді — то на тому нарід принаймні драматично не втратить.

Але коли її мало — то таки є чого побоюватися. Перечисліть, наприклад, скільки було наших дітей по рідних школах двадцять років тому, а скільки є їх нині? Якщо колись багато було, а не аж така велика частина залишилася при своєму, то що сказати про те, коли їх тепер так мало по наших школах, через що деякі школи мусіли замкнути свої двері, а інші примушені приймати інші народності, щоб могти вижити й втриматися.

Не є в моїй компетенції, як гостеві з Бразилії, давати свої зауваги й спостереження про стан української громади в тій справі тут, у ЗСА, чи по інших країнах української діяспори, бо тутешнього життя не знаю, а лише подекуди трошки бачив. Але можу дещо сказати про те, як воно мається посеред нашої еміґрації у Бразилії, де і я і вже мій батько народився.

Наші українські родини у Бразилії є багатодітні. Рідко коли ви можете знайти якусь зібрану громаду, де переважають старші люди, хіба йдеться про збори самих старших осіб. Але коли йдеться про церковні відправи, з'їзди, відпусти й тому подібне, то можна б сказати, що старші гублються посеред великого числа молоді. По церквах майже завжди більша частина присутніх — це дітвора й молодь. Для нас, священиків, говорити в церкві до народу, означає говорити й для старших і для молоді та дітвори. Коли маємо, наприклад, сповідь для старших, то відкладаємо на це годину-дві, а коли ж сповідь є для дітей і для молоді, — то треба в тому самому місці посвятити чотири-п'ять годин. В церквах співає ціла церква, але провід у співі веде завжди молодь, хлопці й дівчата, або деколи діти, а старші слідують за ними. Присутність молодих облич у громаді — це конечність, що до неї наш нарід у Бразилії невідлучно привик. Для прикладу наведу хоч би й це, що кілька років тому на посвяченні Центру молоді в Куритибі з'їхалося кілька тисяч шкільних малих дітей. У нашій парафії у Прудентополі зовсім не тяжко зібрати з округи дві тисячі шкільних дітей. Те саме й зі старшою молоддю.

Одним словом, наша еміґрація у Бразилії належить до одної з найстарших, але, можна сміло сказати, що вона наймолодша, бо любить молодь і виховує її. Коли б прийшлося дати характеристику українців у Бразилії, — я подав би дітей як може головну відзнаку!

Направду, як гарно виглядає родина, коли ви ввійдете у хату й там перед вами милі обличчя діток; пройдете коло нашої школи й там побачите велику кількість дітей — майбутности нашої Церкви й народу; зайдете до церкви й там до ваших вух доходить спів соток дітей.

Треба, отже, цілій нашій еміґрації по всіх країнах її поселення думати про нашу майбутність. Старші будують теперішність і дають славу для українського обличчя нині, а молодь, тільки молодь, є запевненням, що та праця не пропаде, що це обличчя колись не заплаче, але зрадіє і засіяє гарною майбутністю.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Ще дещо про XX Конвенцію СУА

Бажання професійного репортера — крім речевого звіту — подати теж критичну оцінку якоїсь імпрези, доповіді, нарад чи конвенції, є здоровою реакцією на повінь славословій, похвальних у суперлятивах дописів принагідних дописувачів, що так часто появляються на сторінках нашої преси.

Проте треба берегтися, щоб не зайти в такій критиці задалеко — тобто критикувати на те тільки, щоб критикувати. Такою видається стаття ред. Ольги Кузьмович про XX Конвенцію Союзу Українок Америки („З бльокнотом і загостреним олівцем" — „Свобода", ч. 112, з 14-го червня 1984 року).

З жалем стверджую, що у згаданій статті спостерігається в поодиноких оцінках авторки разючі противоріччя. У своїх двох обширних дописах про Конвенцію („Свобода" ч. 103, ч. 108, 1-го і 8-го червня 1984 р.) авторка стверджувала, що доповіді на конвенції були... „цікаві й давали учасникам знання та матеріяли для майбутньої праці, піддавали думки і суґестії для призадуми" — ... що „всі кімнати, де відбувалися комісії, були вщерть виповнені публікою", що ... „кульмінаційною точкою святочного полуденку було вирізнення десятьох молодих українок-професіоналісток за їхні осяги" і т. д.

Але вже кілька днів пізніше ця сама авторка вважає великим недотягненням конвенції саме її діловість, яка нібито не дозволила присвятити належну увагу 100-річчю Жіночого Руху і не було з нагоди того ювілею виїмкових, сильних моментів.

Яких моментів очікувала авторка? Чи ж не найкращим відзначенням 100-річчя Українського Жіночого Руху, що був започаткований на рідних землях, є факт, що він успішно продовжується на поселеннях і зокрема в Америці, а в його річницю Союз Українок Америки — сильна і поважна українська жіноча організація-влаштовує свою Конвенцію, в програмі якої виступають молоді українки, яким на серці лежить добро української громади, її майбутній розвиток, як також і майбутній розвиток самої організації.

З нагоди цього знаменного сторіччя, ще перед Конвенцією, СУА перевидав „Перший Вінок", видано окреме, ювілейне число офіціозу організації „Наше Життя". На саму Конвенцію приготовано спеціяльні ювілейні грамоти, а теж плоскорізьбу — портрет Наталії Кобринської, роботи мистця Михайла Черешньовського, якими відзначено почесних членок СУА, жінок за незвичайні професійні досягнення як теж Відділи СУА за їхню успішну працю. Під час Конвенції, на протязі трьох днів, делеґати мали змогу оглянути добре опрацьовану виставку „Історія Українського Жіночого Руху" в знімках.

У згаданій статті, на самому вступі, авторка пише, що Конвенцію попередили статті і сторінки у „Свободі", присвячені 100-літтю Українського Жіночого Руху. Як про статті, так і про сторінку у „Свободі" подбав провід СУА. Інакше не було б ні статтей ні сторінки. Чи все це, на думку авторки не причинилося до звеличення ювілею?

Не славословіє, декламації, кадильні промови, переповідання історії, а ділове плянування дає шанси забезпечити організації майбутній її розвиток. Критикуючи далі діловість Конвенції, О. Кузьмович написала, що ділові зайняття на протязі трьох днів не дозволили учасницям на будь-яке товариське відпруження. Про товариське відпруження, взаємне познайомлення, подумали організатори Конвенції і влаштували зустріч для делеґаток під кінець першого дня нарад, у суботу, 26-го травня 1984 року в домівці СУА. Делеґаток ніхто не примушував сидіти непорушно в залі нарад чи під час комісій, а факт, що коридори готелю в часі сесій світили пусткою доказує, що наради, чи доповіді були цікаві як для делеґаток так і для численних гостей. Насувається порівняння з IV Конгресом СКВУ, під час якого коридори були заповнені дискутуючими делеґатами, бо на залі нарад, не було діловости тільки пустомельство.

Авторка підкреслила, що на Конвенції було мало молодих жінок, а взявши до уваги драматичне закінчення її статті, виходить, що їх взагалі там не було. За її підрахунком, пересічний вік делеґаток виносить 50 років. Це значить, що половину делеґаток становили жінки нижче 50 року життя. Чи то є старий вік? Фрази „лицем до молоді", чи „молодь наше майбутнє" не мають сенсу, коли не брати до уваги конкретної ситуації, бо ані 18-літні абітурієнтки середніх шкіл, ані 20-25-річні студентки университету, звичайно, не є членками СУА. До СУА приступають переважно жінки біля 30 року життя, тобто тоді, коли їхнє життя набирає стабільности. Отож якщо половину делеґаток становили жінки між 30-50 років життя — це нормальне і позитивне явище. У громадській організації, не можуть бути членками молоді дівчата, місце яких ще є в організаціях молоді. Діставши там заправу до громадської праці, вони у відповідному часі, повинні перейти в лави СУА. Про це повинен дбати провід організацій молоді, завданням якого є виховувати своїх членів на майбутніх громадян.

У своїх попередніх зві-

(Продовження на ст. 4)

Ю. Бойко

ІЗ СІМ'Ї ВЕЛИКИХ

II.

Коли п'ять років тому — 1933 року — С. Гординський видав свою збірку, загально чути було голоси здивування, що це поезія. За той час багато зі скептиків змінило свою думку. Та зовсім природне сьогодні те, що більшість вище ставить звичайні зрозумілі поезії, з невибагливою формою і давніми мотивами. — Ось так оцінював початки творчости Гординського знаний критик.

Сьогодні Гординський уже загальновизнаний, як поет, але ще не загальночитаний. Його люблять люди, що глибоко відчувають і глибоко думають, також ті, що хотять вчитися думати.

Перша збірка — „Барви і лінії" — 1933. Тут — конкретизація психологічного стану через натуралістичні порівняння.

Здається, спокій мій, як пес, долоні лиже
І стелиться до ніг він килимом м'яким

У першій збірці помічаємо відразу розквіт поетичного таланту. Молоде філософування, убгане у форму складних метафор, стрибків думок, що охоплюють світ. Гординський любить напластовування окремих імпресій, вони лягають одна на одну, як картки в альбомі, і з них виростає не суцільність картини, а кольористично-звукова настроєвість.

У поезії „Надсенські вечори" наш поет відштовхується від мармурової монотонности Поля Валері, але й, відштовхуючись від монотонности у сферу руху, у сферу схрещування суперечностей, він не помічає, що Поль Валері із своєю задумливістю, самоаналізою, кладе свою тінь і на нього, українського поета у Франції.

Останні рядки „Надсенських вечорів" немов би перекликаються зі збіркою Поля Валері „Цвинтар біля моря" своєю застиглою цвинтарною сумовитістю. Як Гординський глибоко відчув унутрішній трагічно безперспективний світ образів Бодлера, бачимо з поезії нашого мистця „Бодлер".

Великий европейський світ є малим для поетів. Київ перед розстріляним відродженням з-перед 1930 років сягає крилами надхненних поетів до Парижу. Час і простір занедбані: і Бодлер, і Валері, і Рильський, і Зеров, і Хвильовий, що сам хвилюється і всіх хвилює... Простір і час для українських поетів зникають, є тільки цупке тримання за власний корінь. Коли предивно в'яжуться при власному корені гасла неоклясицизму і романтики вітаїзму, тоді Гординський чуло сприймає віяння поетичних вітрів, і не диво, що він Париж міняє на береги Егейського моря і бачить

У синій глибині, спокійній і заснулій,
Посеред чорних риб і вікових намулів,
Затерті контури гелленських кораблів.

Туди, ближче до джерел нашої культури, тягнеться наш маестро, — і ближче, до Царгороду, що так багато рішив ув історії нашого народу, і царгородські мінарети ранять його душу. Він думає, що те саме пережив і наш великий маляр Грищенко. Поезія „Розмова" — це власне одна, наснажена горінням і рішучістю, розмова поета з розстрілюваною Україною і з самим собою, перехід від еллінського „безрухого часу" до впевненої ходи.

Хай серце полум'ям горить
Від поривань твоїх бунтівних, —
Ти крику того не глуши
Кінчай підзоряні молитви,
І затули уста душі,
І йди в морозянім повітрі
І, нахилившись до землі,
У сніг спокійний і глибокий,
Клади вирізьблюваний слід
Своїх чітких і певних кроків.

Слід це, очевидно, розуміти як перехід від надхненних мрій до окриленої дії на службі українському історичному буттю.

Захоплення клясичністю у нашого поета не зникло. Воно звучить у „Римських Ямбах", як бажання збагатитися древньою мудрістю і глибиною, щоб понести це в сучасність.

Збірка „Вітер над полями" — (1938) уже виразно говорить про українську теперішність, про її трагізм, про високі завдання, що постають, як жертовник, перед молодою українською людиною.

Боротьба за майбуття України виглядає поетові, як складний бій і боротьба, де духовий ріст, який він символізує образом „Собору", що ще не виріс, але росте і об який розбиватимуться ворожі навали. Він, поет, сповнений романтичних поривань осягнути найвище, найважче, але разом і з тим він боїться загальників:

Із дня на день заплутуюся дужче
У лябіринтах зловорожих слів:
Невже ж отак, віддавшись долі злющій,
Нестиму марно непотрібний гнів?

З чужинних країн, з далекої Тоскани, де кожне каміння свідчить про п'янкий розвиток духу, вертається поет додому.

Тут неба муть; оголена стерня
Кінчається без сенсу у просторі,
даремно зір по обріях ганя,
Даремно він шукає там опори.

Поет в середині 30-их років знає, що наближається світова буря, яка сколихне і Україну. Але що та буря принесе: жаданий шлях у радісне майбуття, чи знов судиться українській людині бути журливим мандрівником по чужих дорогах? Питання це вже поставлене в 1935 році, і відсутність відповіді тяжить над поетом.

Гординський глибоко й важко пережив апокаліпсу України у Другій світовій війні. Біль, мужність, страждання, відчай, а над усім національний обов'язок, освітлюють сторінки його книжки „Огнем і смерчем". Думаю, що збірка „Огнем і смерчем" має схрещування різних впливів. Тут ви відчуваєте й Шевченків анжамбеман, яскраву павзу, що розрізає віршовий рядок на дві окремі частини, й

(Закінчення на стор. 3)

СУА у справі збірки на фонд Ростика

Екзекутива СУА почувається до обов'язку подякувати усім жертводавцям за датки на лікування Ростика та подати звідомлення про перебіг цієї акції.

Еміль Цилюпа приїхав зі сином Ростиком до ЗСА 15-го липня 1983 року. Лікарську опіку над дитиною взяв на себе д-р Любомир Кузьмак; успішну операцію руки перевів хірург спеціяліст д-р Дж. Кайзер 1-го вересня 1983 року, терапія тривала коло двох місяців. Згідно з діягнозою, евентуальні дальші хірургічні заходи можливі аж тоді, коли дитина перестане рости.

Завдяки старанням д-ра Л. Кузьмака, операція була безкоштовна, адміністрація шпиталя не почислила коштів за побут Ростика у шпиталі. Від закінчення терапії до сьогодні Е. Цилюпа з дитиною перебуває у ЗСА і користає з допомоги СУА.

Збірка на Фонд Ростика від липня 1983 року до 30-го червня 1984 року принесла: датки 37,628.69 дол.; банкові відсотки — 1,445.10 дол.; разом — 39,073.79 дол.; розходи становили — 13,156.42 дол.; сальдо — 25,917.37 дол.; на сертифікатах у Федеральній Кредитівці в Ню Йорку — 25,000 дол.; на банковій книжечці в Федеральній Кредитівці в Н.Й. — 131.85 дол.; до розрахунку у п-і Кравчук — 785.52 дол.

Летунський квиток у обидві сторони коштував 1,237 дол.; Е. Цилюпі видано на особисті видатки 775 дол.; „тейпрекордер" — 36.84 дол.; Ольга Цилюпа — 330; одяг Ростика і Еміля Цилюпів — 1,461.17; запрошення — 45; пачки харчові й з одягом — 486.30; вакації в Гантері — 934.30; чинш, удержання мешкання і світло — 1,536.16; телефон — 1,013.17; харчі — 1,028.83; музичний садочок і світличка — 875; опіка в шпиталі й ліки — 276.08; слухавка й окуляри для Е. Цилюпи — 424; подяка в „Стар Леджер" — 455.18; таксівки, почта і банкові обтягнення — 242.39; одноразова допомога для Е. Цилюпи — 2,000 — разом — 13,156.42 долярів.

Екзекутива СУА почувається до відповідальности перед жертводавцями за господарку зібраними фондами, згідно з призначенням, а саме: коштів дороги, лікування і утримання на час реконвалесценції дитини. З огляду на те, що, згідно з лікарською опінією, лікування Ростика закінчене, вважаємо, що дальша допомога на утримання працездатного чоловіка, Е. Цилюпи, минається з ціллю акції. Листом від 16-го травня ц.р. Екзекутива СУА повідомила Е. Цилюпу, що після 30-го червня ц.р. він не може далі числити на допомогу від СУА, як також про рішення виплатити йому одноразову допомогу у сумі 2,000 дол.

Надвишку зібраної суми Екзекутива СУА рішила призначити на фонд медичної допомоги для дітей, які потребують лікарської опіки у зв'язку з хронічною недугою або каліцтвом. Під опікою СУА находиться тепер п'ятеро таких дітей в Европі і Бразилії.

Імена та дані хворих дітей та студентів під опікою Суспільної Опіки СУА:

Луіз — Бразилія — народився 25-го лютого 1973 року в родині з п'ятьма дітьми, живуть на колонії в Бразилії. Від березня ц.р. перейшов дві операції скалічених ніг. Передбачено ще дві операції, терапію, спеціяльні чобітки з підпорою до пояса. Дотепер 83-ий Відділ СУА оплатив 770 дол. (склали членки) на його лікування та операції; ці гроші вже вичерпані.

Марія, Европа, студентка Медичного ліцею для ляборантів, має 26 літ. В 1980 році ампутовано їй обидві ноги до колін з огляду на перебуту хворобу „спіна біфіція". Є стипендисткою СУА. 28-ий Відділ закупив та переслав їй (через Німеччину) ортопедичний візок. Потрібні їй добре припасовані протези на обидві ноги. Ці протези треба зробити в Німеччині. Правдоподібно, триватиме два тижні перебування у шпиталі; треба буде оплатити дорогу, шпиталь і т.п.

Лукія, Бразилія, вчиться в 4-ій клясі. Хвора на проказу. Хоча ця хвороба під державною контролею, Лукія потребує матеріяльної допомоги та моральної підтримки. Наступного року треба буде їй оплатити школу і т.п. В інтернаті вона жити не зможе.

Онільда, Бразилія, народилася 27-го червня 1970 року. Мати її померла, коли вона була ще маленькою, а батько залишив її з бабунею, а сам зник. Вчиться в наших сестер в Ронкадорі. Має хворобу одного нерва та помалу сліпне. Є стипендисткою СУА. Дотепер оплачено їй дорогу до очного спеціялісти, закуплено окуляри та ліки. (1983)

Тадей, Бразилія, народився 25-го травня 1965 року, стипендист СУА, має фізичний дефект — горбатий. Також дуже анемічний та часто перебуває у шпиталі. Невільно йому багато ходити.

Жертводавцям, які не бажають призначити своїх датків на фонд медичної допомоги для дітей, Екзекутива СУА зобов'язується повернути вплачений даток, зменшений пропорційно у відношенні до витрат на допомогу родині Цилюпів. Листування у справі повернення пожертв просимо спрямовувати на нижчеподану адресу канцелярії СУА найпізніше до 15-го липня ц.р.:

Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
108 Second Avenue
New York, N.Y.

Праця Уряду УНРеспубліки в 1979-1984 роках

(Із звіту голови Уряду в Філядельфії 23-го червня 1984 року)

Останнє перед IX Сесією УНРади зібрання екзильного Уряду УНРеспубліки відбулося в Філядельфії 23-го червня 1984 року в присутності Президента УНР Миколи Лівицького та членів Уряду.

Основний звіт із поточної каденції Уряду склав д-р Рудницький, голова його в 1980-84 роках і керівник ресорту зовнішніх справ Уряду УНРеспубліки в 1979-84 роках.

Спочатку він пройшов коротко історію установ екзильного ДЦУНР до 1984 року, до якого часу ДЦ складався лише з Президента й Уряду. Після 1948 року, коли покійний Андрій Миколайович Лівицький, тодішній Президент, подав концепцію поширення Державного Центру, щоб об'єднати всі політичні групи й партії, зформовано Українську Національну Раду, як передпарлямент України в екзилі, й включено її в Державний Центр УНР. Однак, у житті політичної еміграції зайшли деякі труднощі, бо витворилась система входження й виходження тих політичних партій з Національної Ради і замість того, щоб Українська Національна Рада мала виконати призначені їй завдання — велетенську ролю парляменту, об'єднання всіх дійових сил в діяспорі, стала системою „входження й виходження".

Хаос такого політичного „піджмуркування" поглибився ще й тим, що деякі партії повиходили з УНРади тільки „одною ногою", розколовшися на два відлами: один залишався в складі УНРади, другий мобілізував публічну опінію і проти першого відламу, і проти самої УНРади, закидаючи йому „диктатуру", „брак демократичної системи" і т.п. Найбільше втратив на цьому відтинок зовнішньої політики ДЦУНР — основна сфера дії екзильних урядів узагалі".

Голова Уряду висловив признання теперішньому Президентові Миколі Андрійовичеві Лівицькому, що він знайшов вихід із ситуації й створив можливість участи в праці Державного Центру непартійним людям, які бачать справи ширше й хочуть допомогти політичній роботі в екзилі. Тоді теж встановлено виборний сектор, де люди, платять національну вкладку на працю Державного Центру, мають право вибирати 24-ох делегатів до Націнальної Ради. Опріч того, встановлено принцип номінації — запрошеностн (24-ох делагатів), коли бачиться, що якась людина цікавиться певними державними проблемами, культурою, наукою, політикою і хоче працювати для української загальної справи. Голова зазначив, що саме він попав до Державного Центру УНР на принципі непартійности, з номінації в 1979 році. І тут саме він підкреслив найважливішу точку заповіту Симона Петлюри: „Держава вища від партії". Тобто, віра й праця для державного відродження, для відновлення Української Народної Республіки важливіші від всяких партійних антагонізмів чи акцій. Правда, всілякі групові акції свідчать про життя, вони самі у собі добрі, але це не значить, що єдина та партія чи група має право говорити в цій чи іншій справі за всіх. Бож не „партія чи група вищі від держави", а навпаки! Діяспорі набридла партійна розсвареність, бо в ім'я гасел Симона Петлюри ми вийшли на еміграцію не для того, щоб тільки сваритися, сидіти й чекати, коли зміниться ситуація на сході Европи, але щоб постійно працювати й підтримувати Уряд як символ цієї держави на цілому фронті боротьби за неї.

Професор підкреслив, що С. Петлюра в своїй далекозорості бачив всю українську еміграцію як частину української нації, яка повинна до того свого уряду відноситись з пошаною й підмогою, бо це „факт великої ваги для дальшого поступу нашої справи в напрямку здобуття признання нашої суверенности чужоземцями, що його ігнорувати або недоцінювати може лише політичний анальфабет" (слова Симона Петлюри).

Відтак голова згадав про наукову працю Аліції Іванської, професора політичних наук в Албані, ЗСА, в якій вона провела аналізу еспанського й польського екзильних урядів і їх значення, і провів порівняння з нашим екзильним Урядом, який на сьогоднішній день являється найстаршим екзильним Урядом, бо існує вже 64 роки.

Голова згадав, що будучи в Об'єднаних Націях на сесіях, він мав можність бачити й чути виступи представників маріонеткового уряду Української ССР, які за наказом з Москви забирають голос і то російською мовою. Згадав він також про концепції д-ра Валентина Мороза і Якова Сусленського, щоб замість представників маріонеткового уряду „Радянської України" був в Об'єднаних Націях представник СКВУ. Обидва діячі не були свідомі, що 1969 році вимогу заміни маріонеткового уряду України поставив екзильний Уряд УНР до секретаріяту Об'єднаних Націй, що саме було найбільш оправданим, бо екзильний уряд являється почерез історичне пересмство легітимним представником українського народу у висліді вільних виборів.

Світовий Конгрес Вільних Українців — це громадське тіло української діяспори, горожан поодиноких держав, які вже заступлені в Об'єднаних Націях своїми даними державними представниками. СКВУ — дуже важлива громадська установа, що відтяжила Уряд в екзилі від величезної громадської праці, яку саме намітив ще Симон Петлюра, коли він казав, що ми повинні брати участь в міжнародних наукових об'єднаннях, у виступах в чужинецьких організаціях в справі наших державних домагань, брати участь в европейській пресі й журналістиці, в боротьбі проти ментальности Заходу до „Великої єдиної Росії", вивчати мову народу, серед якого живемо (тут професор зробив малу дигресію вбік, що сьогодні треба вже вивчати й свою рідну мову), працювати над створенням своєї літератури й перекладів, видавати книжки, збирати архіви і т.д. і т.п.

Ці всі ділянки перейняв від 1967 року СКВУ, чим відтяжив обов'язки й відповідальність Державного Центру УНР за громадський сектор української діяспори, які, згідно з заповітами св.п. Симона Петлюри, входили до 1967 року в засяг діяльности Державного Центру. Але за Урядом залишається далі політично-державницька дія, бо він є цією „державою в екзилі", яка єдина має право й мандат засідати в Об'єднаних Націях. Однак, поданий у 1969 році відповідний меморандум до Об'єднаних Націй ще досі чекає своєї відповіди.

Прелегент зауважив, що слід не мішати потреби тих двох надбудов, які мають свої специфічні й дуже важливі завдання.

Минулого року виринуло питання міжнародних акцій з нагоди відзначення річниці Великого голоду в Україні 1932-33 років. Екзильний Уряд УНР, як представник української держави, склав оскарження до Міжнародного Суду в Газі, бо в статуті цієї установи зазначено, що лише держави можуть виступати перед судом, але не згадується, чи це відноситься й до екзильних правно вибраних існуючих урядів. Проведено опит і у висліді було сказано, що екзильний Уряд має повне право „by virtue of exiled government" оскаржувати Совєтський Союз, що було й зроблено.

Це є прикладом, як Державний Центр УНР виконує заповіти Петлюри, відрізняючи основний факт — держава понад партії, держава понад всякі громадські установи, бо вона нас репрезентує як доспілу націю, націю, яка сказала своє слово у великій Першій світовій війні, яка була була визнана „де факто й де юре" іншими державами й саме тим виконується заповіт Симона Петлюри, коли саме в такий спосіб підходиться до цих справ.

В дальшому слідувало перечислення різних меморандумів Уряду, включно з „українсько-польською деклярацією з 1979 році й історичною заявою в справі українських патріярхатів" з 4-го квітня 1984 року.

На закінчення голова Уряду згадав, що коли перебирав провід екзильного Уряду УНР 1980 року й коли ставили питання, які пляни й яка буде система праці на майбутнє, то він відповідав, що будуть керуватися в праці системою чи методою „від випадку до випадку": сталася якась подія, й ми на неї будемо реагувати. Згадав про збиття корейського літака совєтами, коли того самого дня було вислано листа зі співчуттям від екзильного уряду УНР до амбасади Південної Кореї. Прийшла відповідь і подяка. Подібних реакцій було багато.

В 1983 році восени вийшла дуже цікава книжка — підсумки праці З. Бжезінського „Power and principles", у якій він пише, що в періоді праці, коли він був при Уряді, за часів президента Картера, він був примушений керуватися в своїй праці системою „від випадку до випадку".

Становище української діяспори є власне таке, що ми мусимо всюди підкреслювати нашу присутність „від випадку до випадку". Державний Центр існує як продовження української держави — УНР, як продовження волі українського народу, і ми в ім'я виконавця цієї волі Симона Петлюри, який збігом обставин вийшов на еміграцію, виконуємо його заповіти, наскільки ми можемо. Найбільша недостача при цій праці — це брак фінансів, і тому ці заповіти Симона Петлюри виконуються не в такій мірі, як могли б бути виконані при кращому матеріяльному забезпеченні. Маємо проблему, як запобігти лихові?

Створено Фундацію імени Симона Петлюри. Це потреба зібрання мільйонового ненарушального фонду, відсотки з якого йшли б на майбутню працю ДЦ й екзильного Уряду УНР. Зібрали вже яких 100,000 дол. по всіх континентах. І це основна тепер справа для української державницької політичної дії. Фундація заінкорпорована й є під контролею членів екзильного Уряду. Якщо хтось хоче допомогти українській справі, то для нього, в першому чергу, повинна бути справа розбудови фундації, яка дозволила б розвинути таку дію, щоб престижево показуватися й засвідчувати нашу присутність у широкому світі.

Цією справою й ще декількома, включно з виданням офіціозу ДЦ УНР „Мета", голова Уряду УНР закінчив свою змістову доповідь про працю Уряду в 1979-1984 роках.

(ОУПС — УІБ)

Із сім'ї...

(Закінчення зі стор. 2)

патосне Маланюка, і наспіваність Сосюри, тут вплив мудрої задумливости Ольжича. А разом з тим Гординський залишається по-своєму тривожним і напруженим. Чиста мрія про степову Елладу затьмарюється розпачем ісходу з рідного краю. Бич прокляття заносить поет над народом у стилі біблійних пророків і ці шалені рядки написано ще в 1939 році, коли поет передбачив безсилість і безсвідомість великої частини народної маси у недалеких уже буряних подіях війни. І тільки Шевченко, тільки Франко в „Мойсеї" могли так мужньо шмагати бездумних нещасливців своєї нації.

Післявоєнна поезія Гординського, розсіяна в часописах, збірках показує нам чергування мотивів природи, самоаналізи, вникання в трагедію України. Інакше кажучи, тепер Гординський синтезує свої передвоєнні мотиви й настрої. Що нове з'являється у нього, то це перлини гумору, так немов би він схотів стати українським Гайне, лише лагіднішим.

Мітологічні образи приваблюють нашого поета не лише в перекладах з латинської мови. Мітологічне наявне і в його оригінальній поезії. Він творить образ прагерманського Одіна. В поезії „Полтава" не випадково з'являється дивдерев, скалок з мітології „Слова о Полку Ігоревім", не випадково, бо й образність думання про недолю України нагадує нам про логічно-образне мереживо думок невідомого автора „Слова".

Гординський не просто під впливом Шевченкової поезії — він під впливом Шевченкової естетики. В поезії „Ніч під Каспієм" наш маестро перегукується з постійним мотивом серця у Шевченка, Шевченків триптих: „Доля", „Муза", „Слава" він дуже оригінально розвиває по-своєму.

Після Шевченкової „Осії", гл. XIV" — я не знаю сильнішого пророцько-обвинувального тембру обурення супроти зрадників, як у поезії Гординського „Розмова".

Мистецька краса не підвладна ні коронам, ні тронам, ні людській злобі, ні навіть законам. Мистецька краса дихає вічністю, і їй наш поет відданий („Сан Вінгале, Равенна"). Сонет як жанр має не лише структурну форму. Він також має змістову тужавість, має суперечність настроїв і їх примирення. Не кожний із українських поетів додержується цієї змістової глибини. Але саме ця глибина притаманна Гординському. Як приклад, можна б назвати сонет „Листопад" з року 1943 .

У Гординського дуже цікаві обновлюючі неточні рими: у вірші „До друзів" — жерли жереб віра узгір'я війна вийняв безнадії огневіє.

А ось із ранньої поезії Гординського:

Увесь тремтиш від хвилювання, щоб
скоріш пройти, рвучкий спіймати віддих.

Хто так сміливо інтонаційно рвав фразу, кінчив віршовий рядок словом щоб? Я такого поета у нас не пригадую. Гординський боїться, як він каже, замілких слів і рим. Його поезія йде вершинами; думку й чуття вивершує раз-у-раз новий спосіб словесного виразу. Чуттєво просякнена філософічність кожночасно вінчає його поезії, і тут своєрідність Гординського.

УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ОСЕРЕДОК
при ЦЕРКВІ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ
в ГАНТЕРІ, Н. Й.

подає до відома, що

в СУБОТУ, 7-го ЛИПНЯ 1984 р. год. 11-та ранку (після Служби Божої) буде відкрита

ВИСТАВА ТВОРІВ УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ:

Бабюк-Рейне Рома	Лада-Зубар Софія
Божемський Богдан	Мороз Михайло
Бутович Микола	Морозова Людмила
Дядинюк Ольга	Неділко Микола
Фіцалович Володимир	Певний Богдан
Ґеруляк Слава	Погребінська Наталія
Ґніздовський Яків	Савчук Богдан
Козак Едвард	Титла Богдан
Козак Ярема	Титла Галина
Козак Юрій	Василишин Роман
Кузьма Любомир	Вижницький Ярослав

Вистава буде продовжуватися до кінця серпня 1984 р.

ВІДОМА І НАЙБІЛЬША В АМЕРИЦІ фірма Дженерал Моторс, що виробляє авта, тепер продукуватиме ще і компютори, купивши в тексаського більйонера Р. Росса Перота за 2.5 більйона долярів його компюторську фірму „Даллас дата-процесінг компані". В цей спосіб Дженерал Моторс (осідок фірми в Дітройті) стане „більш різноманітним", поруч авт виробляючи компютори. Закуп став можливим завдяки доброму продажу авт, що накопичило в цій компанії в останні роки 9 більйонів долярів готівкою.

В ПЕРШУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого і Незабутнього Батька, Дідуся і Прадідуся

бл. п. МИКОЛИ КАЛЬНИЦЬКОГО

буде відправлена

ПАНАХИДА

в НЕДІЛЮ, 8-го ЛИПНЯ 1984 р.
в українській православній катедрі Св. Володимира в Клівеленді, Огайо

Просимо Друзів і Знайомих згадати Покійного у своїх молитвах.

донька — ФАЇНА СИВА з мужем, дітьми та внуком
донька — ВІРА РАЙЦА з мужем і дітьми
син — КОСТЬ з дружиною і дітьми.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої Мами, Бабці, Сестри, Кузинки та Тети

бл. п. ОЛЬГИ з ЛОПАТЯКІВ КІГІЧАК

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в СУБОТУ, 7-го ЛИПНЯ 1984 р. в українській католицькій церкві Св. Івана Хрестителя о год. 7:15, у Філядельфії, в Ґлен Спей, у Вотерліт та в Канаді.

ПОДЯКА

Складаємо щиру подяку преподобному отцю М. Перетяткові, ЧНІ за відвідини Покійної в лічниці, уділення Найсвятіших Тайн і похоронні відправи.

Наша глибока вдячність за безкорисну та віддану опіку належить п. д-р Мірі Баловській і п. д-р Ірені Терлецькій і медсестрі п. Barocco.

Особливо сердечно дякуємо п. д-р Любі Стефанівській за дуже часті відвідини хворої в шпиталі та дбайливе і тепле ставлення до Неї, як теж за зворушливе слово біля домовини в день похорону.

Щиро дякуємо Родині, Приятелям і Знайомим, що віддали Покійній останню прислугу, а нас потішали в нашому горі.

Дякуємо щиро п. Олі Гнатик за проведення збірки для сиріт.

•

ПОЖЕРТВИ НА СВЯТІ ЛІТУРГІЇ ЗЛОЖИЛИ:

Д-р М. Баловська; М. і Д. Бережанський; Б. Бортник; Є. і С. Бренич, В. і Д. Будний; Г. Чехут; Г. і М. Данилишин, Ю. і Д. Долинські, д-р Я. і Н. Дубик, О. Дубик; М. і Т. Дурбак; Х. і Р. Гентиш; О. і В. Гнатик; Ю. і М. Гординський; Н. і Я. Гординський; К. Гречак; С. Гук; О. і Я Івасечко; О. і О. Колодій; М. і Л. Кострибa; д-р Р. і М. Кравчук; К. і С. Панче; Л. Лапичак; Я. Ляшок; І. і Р. Ляшок; Род. Лазірко; Д. і О. Ліщинський; Род. Маціканич; І. Малафій; І. і П. Мокей; О. і С. Олесницький; О. і С. Парубчак; Ю. і Б. Полянські; Н. Мандрусяк; І. і М. Стройник; Род. Шмальц; А. і О. Смаль; д-р Ю. і д-р Л. Стефанівський; А. і М. Шаркевич; М. і Н. Титла; Я. і Т. Турянський; В. і Д. Жеребецький; Н. і Е. Змий; Ф. Чіх; Учні 4-ої і 8-ої кляси школи Св. Івана Хрестителя.

Вінки та китиці квітів прислали:

Д-р М. Блак; І. і З. Боднар; В. і Л. Величковські; Г. і М. Данилишин; П. і П. Маціборський; Л. Маціборська; А, Хома; А. і А. Одуляк.

В пам'ять бл. п. ОЛЬГИ КІГІЧАК склали на Сиротинець в Арґентині через Суспільну Опіку 28 Відділ СУА:

50.00 дол. Надя Мандрусяк.
30.00 дол. д-р Роман і Наталка Кравчук.
По 25.00 дол. Д-р Юрій і Люба Стефанівські; Володимир і Надя Чайковські.
По 20.00 дол. Слава Гнатів; Юрій і Оксана Стеранка; Степан Гук; Марія Данилів; Богданна Бережанська; Володимира і Іван Макій; Володимир і Ольга Гнатик.
15.00 дол. Едвард Дж. й Анна Шевчук.
По 10.00 дол. Володимир Данилів; Неоніля і Денис Беднарські; Наталія Шараневич.

Разом: 315.00 дол.

На листу збирали:
Д-р Люба Стефанівська
і Ольга Гнатик
Реф. Сусп. Опіки 28 Відд. СУА

На Патріярхат:
25.00 дол. п. Д. Кузик

Усім жертводавцям щире спасибі.

НАДІЯ, ІГОР і ЮРІЙ
з родинами

✝

В глибокому смутку повідомляємо Родину і Приятелів, що в неділю, 1-го липня 1984 р. відійшла у Вічність в Порт Джервіс, Н. Й. наша Найдорожча Дружина, Мама, Бабуня і Прабабуня

бл. п.
МАРІЯ ІРАС

нар. 6-го січня 1908 р. в Україні, с. Ясениця, пов. Самбір.

ПОХОРОН — у вівторок, 3-го липня 1984 р. на цвинтарі у Ґлен Спей, Н. Й.

Залишені у смутку:
муж — МИХАЙЛО
дочка — АННА
сини — АЛЕКСАНДЕР і МИХАЙЛО
7 внуків
і 1 правнук

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.
ЛЮБОМИРА РИХТИЦЬКОГО
(Степана Любомирського)

будуть відправлені

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

в СУБОТУ, 14-го ЛИПНЯ, 1984 р., в год. 7:30 ранку в соборі СВВ. ВОЛОДИМИРА І ОЛЬГИ в ЧІКАҐО.

дружина ЗЕНА РИХТИЦЬКА
з родиною

З життя православної парафії св. Покрови в Філядельфії

З початком Великого Посту в парафії припинилось розвагове життя — наступив молитовний час. Парафіяни йшли до сповіді й причастя, не лише старші та діти, але це в більшій кількості парафіяни середнього віку та молодь, і цю побожність наших парафіян з приємністю підкреслюємо.

Більше пожвавлення наступило в передвеликодній тиждень, коли побожне Сестрицтво організувало „Базар", що став уже традицією, з передвеликодніми речами: пасочками, писанками, різними вишивками, прикрасами. Трудолюбне Сестрицтво не забуло й старих, самітних і хворих парафіян, обдарувавши їх пасочкою та крашанкою, за що заслужили сестриці на велике „Спасибі".

Підсумовуючи наслідки своєї роботи, сестриці не забули з прибутків із базару подарувати на церкву 500 долярів. Як і щороку в Провідну неділю 29-го квітня парафіяни виїхали до Бавнд Бруку, щоб помолитися за душі спочилих на могилах своїх рідних, близьких знайомих та всіх спочилих на нашому величному цвинтарі-пантеоні св. Андрія Первозванного.

Друга неділя — після Провідної, парафія організовує загальний Поминальний обід і молиться за всіх спочилих парафіян і не-парафіян. В день 5-го травня після Служби Божої велику Панахиду відправив настоятель парафії митрофорний прот. о. Михайло Борисенко. Невтомні сестриці принесли крашанки, паски, ковбаси, салатки, шинки тощо, все було посвячене о. Михайлом. Сестрицтво все чудово удекорувало, наповняючи столи смачними й багатими стравами. В дружній християнській родині поминали всіх своїх рідних.

Друга неділя травня присвячена найдорожчій усім нам Матері. День Матері відзначено в парафії у суботу, 12-го травня. Тут найбільше пописався Батьківський комітет разом зі Школою українознавства. Школа українознавства в суботу після навчальних лекцій присвятила час Матері. Учні старших кляс прочитали доповідь на тему „Українська мати" (Віктор Власенко, Ліда Чаплинська й Леся Заяць); вступне слово до доповіді сказала вчителька О. Піддубна. Доповідь була змістовна й цікава. Прочитали її учні з великим чуттям, доброю українською мовою. Після доповіді були деклямації переважно учнів молодших кляс, починаючи від дошкільнят. Дітки бадьоро й сміливо проказували свої віршики та обдаровували своїх матерів квітами. У віршиках діти не забули згадати й Матір-Україну, як Данило Куданович, наприклад.

Після програми матері частували дітей і присутніх смачними стравами, солодким.

На другий день, 13-го травня, — офіційний „День Матері". У церкві знову наші невтомні сестриці обдаровували всіх букетами квітів, а настоятель парафії о. Михайло Борисенко сказав глибоке слово до всіх матерів і після Служби Божої відправив урочистий Молебень за здоров'я матерів. Гарно співав церковний хор під керівництвом диригента Петра Гурського.

У неділю, 20-го травня, парафія і Школа українознавства вшанували пам'ять Головного Отамана Симона Петлюру в річницю його трагічної смерти. Після Служби Божої була відправлена Панахида за Великого Сина України, що її відправив настоятель о. Михайло Борисенко. Після Панахиди відбулася Академія в честь Симона Петлюри. Вступне слово сказав голова Парафіяльної ради К. Луценко, представивши присутніх на залі учасників Армії УНР.

Доповідь „Великий Син України" прочитала вчителька О. Піддубна, даючи у доповіді в основному велич Симона Петлюри — вояка, державного мужа, журналіста й людини. Довше зупинилась доповідачка на особливостях характеру св. п. Петлюри, як людини і патріота, відданого своєму народові. В характері великого гуманіста Симона Петлюри було багато прегарних рис людини — працьовитість, наполегливість у праці, любов і пошана до людини, уміння боротись за правду, а поборювати зло. Всі ці риси викликали у вояцтва велику пошану й любов до Петлюри.

Після доповіді Віра Левицька — відома драматична артистка, чудово прочитала вірш Надії Лан „Симонові", що присутні прийняли з захопленням, а молода учителька, абсольвентка музичного коледжу Леся Руда виконала на фортепіяні етюд В. Косенка. Академію, присвячену пам'яті Головного отамана, закінчено славнем: „Ще не вмерла Україна", що його виконали всі присутні.

О. Піддубна

ОРГАНИ БЕЗПЕКИ В Ля Паз, Болівія, арештували понад 50 осіб, в тому числі багато армійських старшин, за пірвання президента Гернана Сілеса Зуазо та плянований державний переворот. Одначе, президент Зуазо вдержував приязні і льояльні відносини з офіцерським корпусом і тому багато вищих старшин не піддержало цього заговору

УААПП призначила нагороду

Українсько-Американська Асоціяція Професіоналістів і Підприємців стейтів Ню Йорку і Ню Джерзі проголосила вислід своєї програми нагород за писання статтей і листів до американської преси. За рік 1983 відзначено Мирона Куропася і Марка Царинника, авторів статтей, та Юрія Саєвича і Дарію Стець в категорії листів до редакції.

З уваги на те, що не одна, а дві статті заслуговували на відзначення в минулому році, Комітет згаданої програми запропонував Управі Асоціяції, щоб цього разу нагородити дві статті замість одної, як це було раніше запляновано. Управа Асоціяції на цю пропозицію погодилася.

Марко Царинник у своїй статті під заг. „Голод, якого 'Таймс' не міг знайти" виявив махінації співробітника газети „Ню Йорк Таймс" Волтера Дуранті, зроблені з метою приховання і промовчання вісток про великий голод в Україні. Стаття М. Царинника появилася в листопадовому числі місячника „Коментарі", одного з найбільших впливових журналів в Америці, видання „Американсько-Жидівського Комітету".

Мирона Куропася відзначено за його статті з серії „Особистий погляд", що появилися в газеті „Чикаго Сан-Таймс". В окремих статтях заторкнені такі актуальні справи як зістрілення корейського літака 007, як голод в Україні, чи справа Половчака. „Сан-Таймс" — це одна з двох провідних газет у Чикаго з кількістю передплатників понад 75,000. В категорії листів до редакції перше місце призначено Юрієві Саєвичеві. У своєму листі до редакції „Вашінгтон Пост" Ю. Саєвич скритикував агентство „Асошіейтед Прес" за повідомлення під заголовком „Антисемітизм все ще процвітає в Україні". Лист появився у числі газети з 18-го вересня 1983 року.

У листі до редакції газети „Вашінгтон Таймс" (20 вересня 1983) Дарія Стець висловила свою думку у зв'язку з реакцією президента Рональда Реґена на аферу зі зістріленням корейського літака. Вона висловила свій сумнів, чи слід було пов'язувати аферу з припиненням розмов відносно відкриття американського консуляту в Києві.

Відзначені автори обох статтей одержать нагороди по 250 дол., автори листів — по 100 і 75 дол. Це вперше Асоціяція провела цю програму, метою якої є заохочувати членів нашої громади писати статті чи листи до редакцій американських газет, заторкуючи питання, зв'язані з Україною і з життям українсько-американської громади.

У біжучому році у складі Комітету програми нагород за писання статтей і листів були: Рома Гадзевич, Зенон Онуфрик, Роман Процик, Віктор Рудь і Богдан Витвицький. В наступному році Комітет очолюватиме Зенон Онуфрик. Автори статтей і листів до редакцій, що були, чи будуть надруковані в американській пресі протягом 1984 року, повинні повідомляти про це Асоціяцію. При зголошенні треба подати інформацію про газету, чи журнал, в яких стаття, чи лист появилися. Особливо важливі дані про величину накладу даного періодика.

Зголошення слід висилати на адресу: Ukrainian American Professionals and Businesspersons Association, P.O Box 1928, Murray Hill Station, New York, New York 10156, або P.O. Box 333 South Orange, New Jersey 07079.

Філядельфійська...

(Закінчення зі ст. 1)

Митрополита Андрея по всіх парафіях Філядельфійської архиєпархії, спеціяльної Тридnівки на прославу Слуги Божого, влаштування молебнів, проведення лекцій про Слугу Божого у парафіяльних та українознавчих школах, влаштування виставки, наукового симпозіюму і на закінчення врочистостей відслуження архиєрейської Божественної Літургії в соборі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марія, і Академії-концерту на високому рівні в залі школи ім. кард. Дагерті в неділю, 18-го листопада ц.р.

Під час дискусії висловлено цілий ряд цінних думок, що їх візьмуть до уваги поодинокі комісії, які мають відбути свої окремі сходини та опрацювати відповідні пляни вшанування Слуги Божого Митрополита Андрея.

Збори коротким словом закінчив Владика Митрополит Стефан, дякуючи всім за присутність і закликаючи їх, щоб вони добре опрацювали пляни урочистостей на прославу Слуги Божого.

Чергове засідання Комітету запляновано на четвер, 28-го червня ц.р., на 7-му годину вечора у приміщенні Митрополичого осередку.

Учасниками установчих зборів були: Владика Митрополит Стефан, о. митрат Мирослав Харина, о. прелат Роман Ревак, Сестра Миронія, СНДМ; Стефанія Вовчак („Провидіння"), Марія Харина (СФУЖО), Ростислава Матла (Окружна Рада СУА), Наталія Котович (УМІ), д-р Роман Сухий (УЛТ-во), д-р Олександер Білик (ЗУАДК), Евген Зиблікевич)Т-во УІ), д-р Богдан Романенчук (НТШ), д-р Петро Стерчо (УККА-УМГФ), Богдан Одежинський (Пласт), Іван Яворський (СУМ), д-р Олександер Черник (УОКЦ), Евгенія Подоляк (Пласт), Андрій Мадай і Христина Дохват (вільні члени), Мстислав Дольницький („Шлях", „Америка"). Деякі діячі, що були запрошені, а не прибули, виправдали свою неприсутність.

Ще дещо...

(Продовження зі ст. 2)

тах, головно „Свобода" — 1-го червня 1984 року — О. Кузьмович вираховувала учасників різних панелів та дискусій по комісіях. Вона чомусь не уточнила, що величезна більшість з них — це молоді українські жінки-професіоналістки, які вважають себе частиною організації. Коли врахувати ще 10 молодих професіоналісток, що їх відзначено, число молодих жінок, освічених та успішних у своїх професіях, які брали видну участь у Конвенції, вийде на кілька десятків. Чи не було то зворотом до молоді? При Українському Музеї в Ню Йорку, що постав заходами СУА і створення якого було одним з найтриваліших осягів організації, гуртуються молоді люди, які з відданням, запалом і посвятою працюють для його розвитку. Чи ж і це не є позитивним досягненням нашої організації?

Авторка згадує про здисциплінованість членок СУА і добачає в цьому результат „організаційної школи". Про яку школу мова? Чейже ці жінки того віку виїхали з України дітьми або підлітками і виховувалися вже на Заході. Багато з них вже народилося на Заході і є так само здисципліновані як і старші членки. Дозволю собі підкреслити, що від проводу організації залежить здисциплінованість її членів. І тут, нехотячи, авторка дала признання проводові СУА, зокрема його голові Іванні Рожанковській, яку членки респектують та поважають саме за її здисциплінованість, що вона закріпила в організації.

Союз Українок Америки не є покликаний розв'язати питання — складного, — як сама авторка підкреслила, — української мови, чи двомовности. Це питання було обширно обговорюване на панелі Пресової комісії, панелісткою якого була О. Кузьмович. Чи можна було, до речі, з дуже оживленої дискусії, зробити якісь виразні висновки, нехай відповість авторка. На мою думку, сам факт, що проблема мови була широко дискутована, — як О. Кузьмович це стверджує, — є дуже позитивним явищем, бо ж доказує, що ця справа лежить усім на серці. Але авторка не може вимагати, щоб одна Конвенція СУА розв'язала складне питання цілого українського поселення.

Відносно виразного становища організації до цього „складного" питання подаю резолюції в тій справі XIX Конвенції СУА, що відбулася в травні 1981 року у Філядельфії, Па.

Резолюції культурно-освітньої реферeнтури — точка 4. — „Піддержуючи резолюції попередніх Конвенцій, пропонуємо: Старатися плекати українську мову. Здійснювати це, вживаючи таких засобів: а) курси української мови різних ступенів, б) поширювання українських книжок і періодиків, а у випадку радянських видань викривати (або звертати увагу) на пропаґандивні елементи, які необізнаний читач може легко не побачити, або сприйняти за правду, в) спільне читання книжок і статтей, г) організування виставок книжок і преси, випозичалень книжок та читалень".

Під час тієї самої Конвенції, Комісія виховної референтури запропонувала між іншими резолюціями піддержати резолюцію попередніх Конвенцій: — точка 4. Влаштовувати для батьків семінари, реферати й доповіді на виховні теми (гляди „Наше Життя" — липень-серпень 1981 — стр. 2 і 3). Цю останню резолюцію наводжу тому, бо авторка закинула, що жіночі організації не присвячують уваги проблемам, які мають наші молоді матері.

Як бачимо, ці справи не є нові, їх порушували на багатьох попередніх Конвенціях і Союз Українок Америки, як організація, займав до них завжди виразне становища.

У дальшому О. Кузьмович дивується, чому поруч 10 професіоналісток не відзначено також українки-матері. Як вибрати таку матір? Чи те, що діти в ранньому віці говорять по-українському — є доказом успішної роботи матері? Скільки то таких дітей опісля відходить від активного життя в нашій громаді, а то й цурається свого походження, зміняє свої прізвища тощо. Відзначення 10 жінок-українок за їхні незвичайні досягнення обернулося у найбільш зворушливий вислів пошани саме українським матерям. Майже всі відзначені, дякуючи за почесть, висловлювали велику вдячність своїм матерям за те, що впоїли в них сильні хотіння здобувати успіхи, триматися традицій свого народу та при кожній нагоді помагати своєму народові. На мою думку, це був момент, коли українська мати доказала, що вона виконала завдання відносно свого народу, а нагородою для неї була її дочка, що це саме оцінила і прилюдно їй за це подякувала. Отож на XX Конвенції відзначувано успішних молодих українок і їхніх матерів.

Одним з останніх недотягнень Конвенції, — як підкреслила авторка, — було те, що на протязі трьох днів не знайшлося часу і місця, щоб присвятити увагу долі жінки в Україні.

Екзекутива СУА, влаштовуючи Конвенції старається, щоб їхні програми не повторялися. Перед XIX Конвенцією — в роках 1978, 1979 і 1980, влаштовувано зустрічі з дисидентками — Надією Світличною, Ніною Строкатою-Караванською та Раїсою Мороз. Під час тих зустрічей всесторонньо обговорювано долю жінки в Україні. XIX Конвенція включила у свої загальні резолюції привіт і поклін українській жінці на рідних землях.

Остання, XX Конвенція СУА відбулася в часі, коли СКВУ проголосив всенародний протест проти русифікації України. І цій справі СУА присвятив у програмі Конвенції окреме місце. В понеділок 28-го травня 1984 року в ранніх годинах у вщерть виповненій залі нарад доповідала д-р Зеновія Сохор на тему: „Сучасні зміни в СССР і проблеми національностей". У своїй блискучій доповіді молода прелеґентка вичерпно порушила питання русифікації України.

Сподіюся, що моя відповідь на поодинокі закиди, дала авторці, а теж і тим читачам, які не брали участи в Конвенції Союзу Українок Америки, дійсний образ Конвенції.

Марія Савчак
Ню Йорк, Н. Й.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МИКОЛА КВОЧКА, член УНС Відд. 170-го Т-ва Українська Січ у Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 29-го березня 1984 року на 58-му році життя. Нар. 1926 року на Лемківщині, Україна. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку джужину Олену, братів Луку і Петра та сестру Йосифину. Похорон відбувся 2-го квітня 1984 року на цвинтарі Ґрейсленд Мемо іял Парк, в Кеннілворт, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Володимир Білик, секр.

ЯРОСЛАВА ТИМУС, член УНС Відд. 481-го ім. Івана Франка в Карнеґі, Па., померла 29-го березня 1984 року на 74-му році життя. Нар. 15-го листопада 1909 року в Бродах, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишила в смутку мужа Евгена, дочку Донну Собочінску, 3-ох внуків і одну правнучку. Похорон відбувся 31-го березня 1984 року на цвинтарі Св. Трійці в Карнеґі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Гелен Возняк, секр.

МИКОЛА РАДЬО, член УНС Відд. 318-го ім. св. Ольги в Нортгамптоні, Па., помер 29-го березня 1984 року на 80-му році життя. Нар. 19-го грудня 1904 року в Києві, Україна. Членом УНС став 1923 року. Залишив у смутку дочку Марію і синів Івана і Стефана. Похорон відбувся 31-го березня 1984 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нортгамптоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

ПЕТРО ФРАНКІВ, член УНС Відд. 464-го ім. Лесі Українки в Ошаві, Онт., Канада, помер 29-го березня 1984 року на 78-му році життя. Нар. 1906 року в селі Чернятин, Україна. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку синів Василя і Данила і дочку Даниїлу. Похорон відбувся 31-го березня 1984 року на цвинтарі свв. Володимира і Ольги в Ошаві, Онт., Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
Микола Хомин, секр.

ГНАТ ЛОЗЕНКО, член УНС Відд. 219-го ім. М. Грушевського в Нюарку, Н. Дж., помер 30-го березня 1984 року на 78-му році життя. Народився 1906 року в Україні. Членом УНС став 1965 року. Залишив у смутку дружину Людмилу. Похорон відбувся на цвинтарі „Голлівуд" в Юніон Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Марія Юров, секр.

ІВАН КОТИС, член УНС Відд. 42-го ім. Тараса Шевченка в Пассейку, Н. Дж., помер 31-го березня 1984 року на 87-му році життя. Нар. 18-го січня 1898 року в селі Воля Вижня, пов. Сянік, Зах. Україна. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку доньку Анну Пелтишин з родиною, синів Стефана з родиною, Михайла і Миколая, 5 внуків і дві сестри. Похорон відбувся 3-го квітня 1984 року на цвинтарі св. Михаїла в Лоді, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Блиха, секр.

ПОМИЛКА В ПРІЗВИЩІ

Авторство статті п.з. „Помаранчі..." („Свобода", чч. 120, 121, 122 з 26, 27-го і 28-го червня ц.р.) належить Ларисі Дончук. Ред.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 22-го ЛИПНЯ 1984 Р.

Рочестер, Н. Й. — Сестрицтво Пресвятої Богородиці, 36-ий Відділ УНСоюзу, відбуде свої місячні збори о год. 1-й по пол. у кафетерії школи св. Йосафата при 960 Рідж Ровд у Рочестері.

Проситься всіх членів взяти участь у зборах та вирівняти належні вкладки

Катерина Бернола
Марія Ковальчук
Параскевія Демянів